

การใช้สื่อในการสื่อสารความปลอดภัยในการทำงาน ของพยาบาลอาชีวอนามัย Media for Safety Communication in Occupational Health Nurses

อุบลพรรณ วีระใจ*¹ คทาวุธ ดีปรีชา²

Oubonpun Werajong*¹ Kathawoot Deepreecha²

¹กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี ประเทศไทย 11000

¹Department of Disease Control, Ministry of public health, Nonthaburi, Thailand 11000

²กรมแพทย์ทหารบก กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10400

²Royal Thai Army Medical Department Bangkok, Thailand 10400

บทคัดย่อ

การเข้าถึงสื่อในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการใช้สื่อหลายรูปแบบเพื่อเสริมสร้างความความรู้ด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย และด้านสุขภาพ เป็นบทบาทที่พยาบาลด้านอาชีวอนามัยและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทำงานร่วมกันเพื่อสื่อสารเรื่องราว ทำให้เกิดความรอบรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพนักงานให้ดีขึ้นทั้งในด้านความปลอดภัยในการทำงาน และการป้องกันโรค การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมการใช้สื่อในด้านรูปแบบ ประเภท และการประเมินคุณภาพสื่อที่ใช้ ตามบริบทของการทำงานและความสะดวกในการสื่อสารในการสื่อสารด้านความปลอดภัยในการทำงานมีตั้งแต่ระดับนโยบาย มาจนถึงระดับปฏิบัติงาน เมื่อปรับเนื้อหาให้กระชับเข้ามารวมกับรูปแบบที่เข้าถึงง่ายสามารถทำให้ประสิทธิภาพในการสื่อสารดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สื่อ, การสื่อสารความปลอดภัย, การพยาบาล

Abstract

Accession to media is rapid. Various forms of media are used as communication tools to enhance knowledge on occupational, safety and health by Occupational Health Nurse and Safety Officer work together for communicating the knowledge base storytelling and changing the behavior of employees for the better both safety at work and disease prevention. The purpose of this study was to collected media using and assessment of the quality of media by context of work. The safety communication ranges from policy level to operational level. Concise content combined with a more accessible format can improve communication efficiency.

Keywords: Media, Safety Communication, Nursing

Corresponding Author: *E-mail: oubonpunmd@gmail.com

วันที่รับ (received) 3 ม.ค. 2565 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 20 มี.ค. 2565 วันที่ตอบรับ (accepted) 5 เม.ย. 2565

บทนำ

ในปัจจุบันการเข้าถึงการใช้สื่อเป็นไปได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีสามด้านผนวกเข้าด้วยกัน เรียกว่า การหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) กล่าวคือ เป็นการรวม เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ต หรือ ดูรายการจากช่องทีวี หรือช่องทางออนไลน์ บนโทรศัพท์ได้ อย่างรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา ภายใต้อินเทอร์เน็ต ของสัญญาณ อินเทอร์เน็ต และรุ่นของเครื่องโทรศัพท์¹

ในด้านรูปแบบของสื่อที่ใช้เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานนั้นมีการพัฒนามากขึ้นเช่นกัน มีการใช้สื่อหลายรูปแบบแต่ยังมีข้อจำกัดในการสื่อสารผ่านเครื่องมือสื่อสารในสถานที่ทำงาน ซึ่งบางแห่งไม่สามารถใช้เครื่องมือสื่อสารในขณะที่ทำงานได้ จากการศึกษา² ในเรื่องการเผยแพร่สารสนเทศด้านสุขภาพในชุมชน ระบุว่า มีการใช้สื่อ ได้แก่ การใช้สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน สื่อกิจกรรม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อพื้นบ้าน ในสถานประกอบการนั้นเริ่มมีการพัฒนา สื่อออนไลน์ เข้ามาใช้ในการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้นจากการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ การเริ่มมีบทเรียนออนไลน์ การใช้คลิปวิดีโอ ในการสื่อสารโดยเฉพาะมาตรการเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 เป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นว่า มีการสื่อสารและทำงานประสานร่วมกันระหว่างการให้ข้อมูลทางสาธารณสุข ผ่านพยาบาลอาชีวอนามัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย เพื่อสร้างสรรค์เนื้อหา และหาวิธีการเล่าเรื่องที่สามารถ ทำให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการทำงานเชิงประยุกต์บูรณาการความรู้ และการสื่อสาร ให้ถึงพนักงาน

ในด้านเนื้อหาของการสื่อสารด้านความปลอดภัย ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก จากการศึกษาแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน จากแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรม เครื่องทำความเย็นไทย ให้มีความสำคัญกับ ประเด็นการสื่อสารนโยบายและการให้ความรู้กับพนักงานในองค์กร เพื่อให้มีความรู้ มีความตระหนักด้านความปลอดภัย ส่วนแนวทางการจัดการ ด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต การทำงาน เห็นว่าการดำเนินการด้านการฝึกอบรม ทำให้เกิด ระดับการรับรู้ และเข้าถึงปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัย ในการทำงาน

ของแรงงานก่อสร้าง ที่ระบุว่า การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติงานให้กับผู้ที่ปฏิบัติงาน เดิมและผู้ที่เพิ่งเข้ามาปฏิบัติงานใหม่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานทุกคนมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ที่ถูกต้องและปลอดภัยสูงสุด⁴ เห็นได้ว่า การสื่อสารมี ตั้งแต่ระดับนโยบายจากผู้บริหาร จนถึงระดับการปฏิบัติการ แต่ในเนื้อหาเกี่ยวกับด้านสาธารณสุข การพยาบาล ความรู้เรื่องโรค จำเป็นต้องมีการกลั่นกรอง และเลือกข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือในการนำมาใช้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้กับพนักงาน

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อ รวบรวมการใช้สื่อในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานในปัจจุบัน ในรูปแบบต่างๆ ว่ามีการศึกษารูปแบบอย่างไร เพื่อหาวิธีการปรับตัวในการสื่อสาร ให้น่าสนใจและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น รวมทั้ง สามารถสื่อสารได้อย่างฉับไว สะดวก ทำได้ทุกที่ ทุกเวลา และกล่าวถึงการประเมินคุณภาพสื่อที่ใช้ในการสื่อสารด้านความปลอดภัยว่ามีคุณภาพ และสื่อสารได้ตรงกับประเด็นที่ต้องการสื่อสารหรือไม่

การสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความรู้ของงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

การสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความรู้ของงานอาชีวอนามัย และความปลอดภัย (Safety Communication) เป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารสุขภาพ (Health Communication) ซึ่งหมายถึงการดำเนินงานเพื่อการสื่อสารระหว่างสองฝ่ายเกี่ยวกับประเด็นทางสาธารณสุข เปิดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และรับฟังข้อเสนอแนะระหว่างกัน อาจใช้การโน้มน้าวใจนี้ ผ่านเนื้อหา รูปภาพ หรือข้อมูลที่ให้อีกฝ่ายรู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว มีข้อมูลการจำลองสถานการณ์ การนำเสนอข้อเท็จจริง หลักฐานทางสถิติ และทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการสุขภาพ⁵ การสื่อสารนี้อาจทำได้โดยผ่านการเล่าเรื่อง ใช้ทฤษฎีการเล่าเรื่องกำหนด องค์ประกอบและรูปแบบของการสื่อสาร เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีแบบแผน ตั้งแต่การวางโครงสร้างเรื่อง การกำหนดจุดยืนของเรื่อง การใส่ปัญหา หรือ ประเด็นความขัดแย้ง การใช้มุมมองของผู้สื่อสาร ตลอดจนการกำหนดตัวละคร ฉาก และสัญลักษณ์ ซึ่งการเล่าเรื่องสามารถทำผ่านสื่อใดสื่อหนึ่ง หรือผสมผสานหลายสื่อได้⁶

สื่อความรู้ของงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยควรเป็นสื่อที่ง่ายต่อความเข้าใจของพนักงาน โดยควรมีการสร้างขอบเขตเนื้อหาที่เหมาะสม โดยการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย และกำหนดเนื้อหาที่จำเป็น และมีการออกแบบให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ให้ผู้อ่านสามารถจดจำข้อมูลสำคัญไปใช้ได้ อย่างถูกต้อง จึงควรสื่อสารเกี่ยวกับประเด็นที่ทำให้เกิดความปลอดภัย และทัศนคติ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการทำงานเพื่อให้เกิดความรอบรู้ และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนำไปสู่การลดความเสียหายจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยในการทำงาน ในด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ควรเป็นการทำงานร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุขที่ให้บริการในสถานประกอบกิจการและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย ร่วมกันพิจารณาเลือกวิธี การที่เหมาะสมในการสื่อสาร ผ่านเครื่องมือต่างๆ ที่มีให้เหมาะสม กับบริบทของสถานประกอบกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการเสริมสร้างความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อในการเสริมสร้างความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาลอาชีวอนามัย

1. เพื่อสื่อสาร ชี้แจง เล่าเรื่อง บอกกล่าวข้อมูลความปลอดภัย และให้ข้อมูลด้านสุขภาพ ยกตัวอย่างให้เห็นเสริมสร้างความเข้าใจในความรอบรู้ในด้านต่างๆ
2. เพื่อทดสอบหรือประเมินความเข้าใจ ความสามารถในการรับรู้ และประสิทธิภาพในการสื่อสาร เช่น การให้มีแบบทดสอบ ก่อนและ หลังการรับสื่อ การศึกษาถึงพฤติกรรมสุขภาพที่เปลี่ยนไปหลังจากได้รับการสื่อสาร เป็นต้น
3. เพื่อให้เกิดการจดจำ การตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หลังจากการได้รับสื่อ เช่น การใช้สื่อ กิจกรรมในการปรับรูปแบบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ให้มีความปลอดภัยมากขึ้น หรือ การใช้สื่อ เพื่อยกตัวอย่าง อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น จากความไม่ปลอดภัยในการทำงาน หรือพฤติกรรมที่มีผลต่อการป้องกันโรค เช่นการสวมหน้ากากอนามัยที่ถูกต้อง และการล้างมือบ่อยๆ เป็นต้น
4. เพื่อให้เกิดความสนุก และเห็นว่าการดูแลสุขภาพและความปลอดภัย เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องใกล้ตัว และเข้าถึงได้โดยง่าย

รูปแบบของสื่อที่ใช้ในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาลอาชีวอนามัย

รูปแบบของสื่อที่ใช้ เป็นเครื่องมือ หรือตัวกลางของการส่งข้อมูลจาก ผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร แบ่งตามลักษณะของผู้ส่งสาร และสารที่ทำการสื่อออกไปได้ดังนี้

บุคคล ได้แก่ การใช้การสื่อสารโดยตรงจากบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ทำการสื่อสารในเรื่องของความปลอดภัยในตอนเช้านก่อนเข้าทำงาน (Safety-Talk) การสื่อสารโดยตรงจากหัวหน้าหรือผู้บริหารของบริษัทถึงนโยบายความปลอดภัย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ในช่วงการจัดสัปดาห์แห่งความปลอดภัย (Safety Week) นอกจากนี้ยังสามารถใช้สื่อบุคคลจากภายนอกเช่น วิทยากรอบรมด้านความปลอดภัย ในการสื่อสารด้านความปลอดภัยกับพนักงาน การให้เจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข เช่น แพทย์ พยาบาล นักสาธารณสุข เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการดูแลสุขภาพ แบบง่ายโดยตรงแก่พนักงาน การสาธิตแสดงตัวอย่าง ทั้งนี้รูปแบบการสื่อสารโดยตรงมีความยืดหยุ่นน้อยทั้งด้าน เวลา สถานที่ แต่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ ตอบข้อซักถาม โน้มน้าวจิตใจ แก่ผู้ฟังได้ เกิดการสื่อสารสองทาง และมีประสิทธิภาพมาก

สื่อมวลชน ได้แก่ การสื่อสาร เพื่อให้เข้าถึงกับกลุ่มคนจำนวนมาก ในการสื่อสารด้านความปลอดภัยยังใช้เนื้อหาจากสื่อมวลชนน้อยเนื่องจากการสื่อสารเฉพาะเรื่อง แต่สื่อมวลชนมีความสำคัญในการรณรงค์พฤติกรรมความปลอดภัยที่มีความเป็นสาธารณะ เช่น การรณรงค์เมาไม่ขับในช่วงเทศกาล การเลิกบุหรี่ เป็นต้น การสื่อสารผ่านทางสื่อมวลชน ได้ถูกนำมาคัดเลือกเนื้อหาและใช้ในการสื่อสารผ่านโทรทัศน์ วิทยุ เสียงตามสายในที่ทำงาน ในหัวข้อข่าวที่มีความเกี่ยวข้อง หรือการยกตัวอย่างข่าวที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงาน ตัวอย่างการเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น ในส่วนของการสื่อสารทางด้านสุขภาพ จะมีทั้งการให้ข้อมูลตรง การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลให้เกิดความเข้าใจ ยกตัวอย่างเช่น การแถลงข่าวในเรื่องโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อสื่อมวลชน เพื่อลดความสับสนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย จากนั้นที่มีการแสดงข้อมูลทั้งตารางกราฟ รูปภาพ อินโฟกราฟฟิก ต่อมาก็มีการอธิบายและวิเคราะห์แนวโน้ม และวิธีการรับมือกับสถานการณ์ และชี้แจงข้อควรปฏิบัติ ข้อมูลจากการสื่อสารนี้เป็นการสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังจำนวนมาก และมีผลต่อสังคม

สิ่งพิมพ์ ได้แก่ การสื่อสารผ่านเอกสารต่าง ๆ เช่น จดหมายข่าว ไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ วารสาร คู่มือ ประกาศ ต่างๆ การทำการตลาดเล็กเพื่อสื่อสารนโยบายสำคัญ สำหรับ พกพา การสื่อสารแบบนี้เป็นการสื่อสารตั้งแต่เรื่องที่ง่ายผ่าน รูปภาพและข้อความเล็กน้อย ไปจนถึงเรื่องที่ยาก สลับซับซ้อน ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ข้อดีคือ สามารถสื่อสารเนื้อหา ได้อย่างครบถ้วน สามารถแปลข้อความ ได้หลายภาษา โดยไม่มี ข้อจำกัดทางด้านเวลาในการรับสาร ข้อเสียคือ เป็นการสื่อสาร ทางเดียว และต้องใช้ความรอบรู้ ในการเข้าถึงสื่อ และการ ตีความของสื่อที่ได้รับ และข้อจำกัดในการพบเห็น หรือเข้าถึงสื่อ อย่างไรก็ตาม มีการแก้ไขโดย การเปิดให้มีการส่งคำถาม โทรติดต่อบริการ ไปยังผู้จัดทำสื่อเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ที่ดีขึ้น

กิจกรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของพนักงาน เป็นสื่อที่มีการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และมีการแทรกเข้าไปในการสื่อสารด้านความปลอดภัยเพิ่มขึ้น มีการศึกษาการใช้ละคร จากการศึกษา^๑ เรื่องการใช้ละคร ประยุกต์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ พบว่าสามารถทำให้ คนงานเข้าใจเรื่องอุบัติเหตุ และสามารถ ระบุ สาเหตุหลักของอุบัติเหตุได้ว่าเกิดจากการกระทำที่ไม่ ปลอดภัย และสภาพที่ทำงานที่ไม่ปลอดภัยผลของกิจกรรม กระบวนการละครตามแนวคิดละครประยุกต์ ทำให้คนงาน รับรู้การกระทำว่าเป็นผู้ควบคุมโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ ซึ่งสามารถจัดสาเหตุของอุบัติเหตุส่วนที่เป็นปัจจัยที่เกิด จากมนุษย์ได้ การวิจัยนี้ช่วยให้มีแนวทางการสร้างกิจกรรมเสริม การฝึกอบรมความรู้เรื่องความปลอดภัย ที่ส่งเสริมให้เกิด ความตระหนักเรื่องความปลอดภัยในการทำงานได้^๒ อย่างไรก็ตาม การสื่อสารผ่านกิจกรรม สามารถสื่อสารได้เฉพาะเรื่อง แต่ ลงในรายละเอียดเนื้อหาได้มาก ข้อเสียคือใช้เวลา และยัง ไม่ได้มีการศึกษาถึงอิทธิพลของกิจกรรมว่าสามารถทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้หรือไม่

วัฒนธรรมพื้นบ้าน ได้แก่ การใช้เพลง หรือ หมอลำ ในการสื่อสาร เป็นสื่อที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ต่างๆ เน้นความสนุก ดิดู เข้าใจง่าย และทำตามได้ มีการแต่ง เนื้อร้อง เข้ากับทำนองเพลงที่คุ้นหู หรือมีชื่อเสียง ให้เกิดการ คุ้นชิน และซึมซับเนื้อหาด้านความปลอดภัยผ่านเสียงเพลง

อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สื่อที่เกิดขึ้นจากการใช้ เทคโนโลยีการผลิตสื่อเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดผ่าน วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ ในเรื่องที่ต้องการสื่อสารได้อย่างตรง

ประเด็น สามารถเปิดซ้ำได้ กำหนดความยาว และช่วงเวลา ในการสื่อสารได้ เป็นการสื่อสารทางเดียวผ่านเรื่องเล่า หรือ สื่อบุคคล เพื่อแก้ไขข้อจำกัด ในการใช้สื่อบุคคลในการสื่อสาร จากการศึกษาของกัลยาณี ตันตรานนท์ และคณะพบว่า การใช้ สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับการให้บริการอนามัยโรงเรียนมีประโยชน์ ต่อนักศึกษาพยาบาลในการศึกษาหลักการให้บริการอนามัย โรงเรียนหลังการชมวีดิทัศน์กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ^๓ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น จากการเข้าถึงอุปกรณ์ในการจัดทำ เช่น ใช้การถ่ายทำคลิปอย่างง่ายผ่านโทรศัพท์มือถือ สามารถ นำไปฉายวนได้ผ่านจอโทรทัศน์ เกิดการเห็นซ้ำๆ จนจำได้ และทำตามจนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ตัวอย่างเช่น การสื่อสารด้านมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ในโรงงานที่ ถ่ายทอดให้พนักงาน เป็นต้น

สื่อออนไลน์ ได้แก่ การสื่อสารผ่านแพลตฟอร์ม ต่างๆ ผ่านแอปพลิเคชัน ผ่านเว็บไซต์ เป็นการใช้เทคโนโลยีการ ผลิตสื่อ และการสื่อสารโทรคมนาคมเข้ามาเพื่อเพิ่มช่องทาง ในการผลิตสื่อและการกระจายสื่อให้ไปถึงผู้รับได้มากและ รวดเร็วยิ่งขึ้นมีทั้ง เนื้อหาที่มีความหลากหลายไม่เฉพาะกับเรื่อง ความปลอดภัย ข้อจำกัดคือ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารที่รองรับ และมีสัญญาณ อินเทอร์เน็ต การสื่อสารโดยผ่านสื่อออนไลน์นี้ ถูกนำมาใช้ แพร่หลายมากขึ้น เพื่อจำกัดการรวมกลุ่มกันของ พนักงานเป็นการสื่อสารที่ต้องการส่งข้อมูลอย่างรวดเร็ว

การใช้สื่อที่ดีจำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพสื่อ ที่ใช้เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการ สื่อสารมากขึ้น

การประเมินคุณภาพสื่อที่ใช้ในการเสริมสร้างความรู้ด้าน ความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาลอาชีวอนามัย

ในปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือในการประเมินคุณภาพ สื่อ ที่ใช้ในการสื่อสารด้านความปลอดภัยในการทำงานแต่มี เครื่องมือ ที่ใกล้เคียงกัน คือเครื่องมือประเมินสื่อความรู้ด้าน สุขภาพ พัฒนาโดย คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล โดย เป็นการแปล มาจาก CDC Clear Communication Index ของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งชาติสหรัฐ มีความชัดเจน ตรงประเด็น เข้าใจง่าย มีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ และมีการนำไปใช้ภายใต้แผนปฏิบัติการระดับชาติของสหรัฐ เพื่อพัฒนา ความรอบรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน จากการศึกษา พบว่าเครื่องมือประเมินสื่อความรู้ด้านสุขภาพนี้ สามารถนำมา

ใช้ประเมินสื่อเพื่อค้นหาจุดที่ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้ได้สื่อที่สามารถสื่อสารได้ชัดเจนตรงประเด็น และง่ายต่อกระบวนการทำความเข้าใจ นำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีทางด้านสุขภาพต่อไป¹⁰ ประเด็นที่ควรให้ความสนใจในการสื่อสารคือ การติดตามผลหลังจากสื่อสารประเด็นที่สำคัญให้กับพนักงาน ว่ามีการรับรู้ หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากรับรู้สื่อมากน้อยเพียงใด โดยควรสื่อสารให้ตรงประเด็น กระชับ ในเนื้อหาของข้อมูลที่ไม่ยากเกินไป และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่าย จึงจะทำให้การสื่อสารนั้น เป็นการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ และ บรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร **บทบาทหน้าที่ของพยาบาลอาชีวอนามัยต่อการใช้สื่อในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน**

พยาบาลอาชีวอนามัย เป็นกลไกสำคัญทั้งในด้านการจัดการเนื้อหากระบวนการสื่อสารและการประเมินผลของการสื่อสารดังนี้

1. ด้านเนื้อหาของการสื่อสาร

1.1 เตรียมเนื้อหาของการสื่อสารโดยใช้ข้อมูลการเจ็บป่วยของพนักงาน การเกิดโรคในพื้นที่ที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่รวมทั้งประเด็นที่เป็นที่สนใจ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

1.2 ประสานงานกับเครือข่าย หรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการเลือกเนื้อหาที่นำมาสื่อสาร รวมทั้งการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมในการสื่อสาร

2. ด้านกระบวนการของการสื่อสาร

2.1 เลือกใช้วิธีการในการสื่อสารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานประกอบการ เช่น การทำโปสเตอร์ที่มีการแปลเป็นภาษาต่างๆ การให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน และการดูแลสุขภาพ

2.2 เป็นบุคคลผู้สื่อสารโดยตรง ในกรณี การใช้สื่อบุคคล หรือปรับใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่น การทำคลิป การทำวิดีโอ เป็นต้น

3. ด้านการประเมินผลของการสื่อสาร

3.1 ร่วมกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการประเมินผลการรับรู้ และความพึงพอใจในการรับการสื่อสาร

3.2 ประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง หรือข้อมูลการเจ็บป่วย การมาใช้บริการ ที่ห้องพยาบาล

สรุป

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และวิถีของการทำงาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการสื่อสารด้านความปลอดภัย เน้นความรวดเร็ว และกระชับมากขึ้น เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารเพื่อก่อให้เกิดการรับรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในเนื้อหาของการสื่อสารมีตั้งแต่ระดับนโยบายมาจนถึงระดับปฏิบัติงาน เมื่อปรับเนื้อหาให้กระชับเข้ามารวมกับรูปแบบที่เข้าถึงง่ายสามารถทำให้ประสิทธิภาพในการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น พยาบาล อาชีวอนามัย เป็นกลไกสำคัญทั้งในด้านการจัดการเนื้อหากระบวนการสื่อสารและการประเมินผลของการสื่อสาร และควรมีการประเมินคุณภาพสื่อที่ใช้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษามูลค่าของสื่อด้านความปลอดภัยต่อระดับการเพิ่มขึ้นของความรอบรู้ด้านความปลอดภัยภายหลังการรับสื่อ เพื่อนำมาปรับใช้ทั้งรูปแบบของสื่อ และเนื้อหาของสื่อที่ใช้ มีการจัดการอบรม เทคนิคการสื่อสารแก่พยาบาลอาชีวอนามัย และ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาเสริมการสื่อสารให้เข้าถึงผู้รับมากขึ้น

บรรณานุกรม

1. Suvachittanont W. Media consumption and media literacy for Thai people. Interdisciplinary social sciences and communication journal. 2019; 2(3): 170-183. (in Thai)
2. Phoncha B. Media for Health Information Dissemination. NPU journal. 2018: 269-275. (in Thai)
3. Suebsub C. guidelines on safety management to the quality of life for employees in the workplace of thai refrigeration industry. Journal of the Society of Researchers. 2014;19(2): 68-80. (in Thai)

4. Phisitsakmethee J., PromSila M ., Suntarophat K. Factors Enhancing Safety and Safety Behavior in The Work of Construction Workers. Ladkrabang Engineering Journal. 2018; 35(1): 8-15. (in Thai)
5. Maneehaet S., Chuathong S., Health Communication in COVID-19 Situation of Department of Disease Control using Infographic Narratives. Journal of mass communication, Chiang Mai University. 2020;8(2): 47-66.(in Thai)
6. Fulton H., Huisman R., Murphet J., A. D. Narrative and Media. New York: Cambridge University Press; 2005.
7. Fakkheaw L., Suwanwaree J., Mounngern Y., et al. A Guideline of Creating Easy-to-Understand Health Education Materials. Siriraj Medical Bulletin. 2021;14(3): 33-40. (in Thai)
8. Rattanawarang W., Applied Theatre for Health Promotion at Workplace in an Industrial Park. Journal of Safety and Health 2018;11(2): 48-60. (in Thai)
9. Tantranont K., Suriyawong W., Sripetchwandee N., et al. Development of Video Media of School Health Services. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2019; 20(1): 293-299.(in Thai)
10. Fakkheaw L., Suwanwaree J., Mounngern Y. et al., The CDC Clear Communication Index Health Education Materials Assessment Tool. Siriraj Medical Bulletin. 2021;14(3): 41-47. (in Thai)